Izvedbeni plan nastave (*syllabus*)

Sastavnica	**Odjel za povijest umjetnosti**						**akad. god.**	2025./2026.
Naziv kolegija	**KRŠĆANSKA IKONOGRAFIJA (PUJ 204)**						**ECTS**	4
Naziv studija	**Preddiplomski dvopredmetni sveučilišni studij povijesti umjetnosti**							
Razina studija	**x preddiplomski**	☐ diplomski	☐ integrirani	☐ poslijediplomski				
Godina studija	**x 1.**	☐ 2.	☐ 3.	☐ 4.	☐ 5.			
Semestar	☐ zimski **x ljetni**	☐ I.	**x II.**	☐ III.	☐ IV.	X V.	☐ VI.	
Status kolegija	**x obvezni kolegij**	☐ izborni kolegij	☐ izborni kolegij koji se nudi studentima drugih odjela			**Nastavničke kompetencije**	☐ DA **x NE**	
Opterećenje	30	**P**	-	**S**	-	**V**	**Mrežne stranice kolegija**	**x DA** ☐ NE
Mjesto i vrijeme izvođenja nastave	Odjel za povijest umjetnosti, dvorana 113						**Jezik/jezici na kojima se izvodi kolegij**	Hrvatski
Početak nastave	23. 2. 2026.						**Završetak nastave**	5. 6. 2026.
Preduvjeti za upis	-							
Nositelj kolegija	izv. prof. dr. sc. Ivan Josipović							
E-mail	ijosipov@unizd.hr						**Konzultacije**	Dostupno na web stranicama Odjela
Izvođač kolegija	izv. prof. dr. sc. Ivan Josipović							
E-mail	ijosipov@unizd.hr						**Konzultacije**	Dostupno na web stranicama Odjela
Suradnici na kolegiju								
E-mail							**Konzultacije**	
Suradnici na kolegiju								
E-mail							**Konzultacije**	
Vrste izvođenja nastave	**x predavanja**	☐ seminari i radionice	☐ vježbe	☐ obrazovanje na daljinu	**x terenska nastava**			
	x samostalni zadaci	☐ multimedija i mreža	☐ laboratorij	☐ mentorski rad	☐ ostalo			
Ishodi učenja kolegija	Cilj kolegija je stjecanje temeljnih činjeničnih i teorijskih spoznaja o kršćanskoj ikonografiji, upoznavanje studenata s važnim literarnim izvorima, te praćenje razvoja kršćanske ikonografije kroz stilska razdoblja povijesti umjetnosti. - definirati i razlikovati temeljne pojmove važne za ikonografiju kao granu povijesti umjetnosti koja se bavi temama u likovnosti i							

	njihovim dubljim sadržajnim značenjem - samostalno analizirati i kritički promatrati umjetničko djelo s ikonografsko-ikonološkoga gledišta - opisati i interpretirati zbivanja i procese u umjetnosti te ih povezivati u cjelinu - prepoznati važnost društveno-povijesnog konteksta za nastanak umjetničkog djela te upoznati razvoj ikonografskih tema kroz stilska razdoblja povijesti umjetnosti - klasificirati građu kolegija u jasne opisne kategorije relevantne za povijest umjetnost kao znanstvenu disciplinu - primjeniti stečeno znanje u svrhu razumijevanja općeg razvoja umjetnosti
Ishodi učenja na razini programa	- poznavati ključne pojmove/termine važne za razumijevanje stilskih razdoblja i umjetničkih djela te koristiti stručnu povijesno-umjetničku terminologiju u odgovarajućem kontekstu - znati prepoznati najznačajnije umjetnike i djela te razumjeti značajke i razvoj stilskih razdoblja - usvojiti metodu prikupljanja relevantnih podataka iz literature i izvora primjenjujući adekvatne metode i tehnike - kritički vrednovati stručnu literaturu i povijesne izvore - usvojiti i primijeniti osnovnu metodologiju komparativne analize i argumentacije na temelju promatranja i promišljanja umjetničkog djela - stečena znanja i vještine primijeniti na kolegijima diplomske razine studija - orijentirati se u kontekstu sadržaja, metoda i terminologije srodnih disciplina na jednostavnijoj razini (povijest, arheologija, etnologija, kulturna antropologija, komparativna književnost, estetika, filologija i dr.)

Načini praćenja studenata	**x pohađanje nastave**	**x priprema za nastavu**	☐ domaće zadaće	☐ kontinuirana evaluacija	☐ istraživanje
	☐ praktični rad	☐ eksperimentalni rad	☐ izlaganje	☐ projekt	☐ seminar
	x kolokvij	**x pismeni ispit**	☐ usmeni ispit	☐ ostalo:	
Uvjeti pristupanja ispitu	Vrednuje se pohađanje nastave.				
Ispitni rokovi	☐ zimski ispitni rok		**x ljetni ispitni rok**	**x jesenski ispitni rok**	
Termini ispitnih rokova	-		Dostupno na web stranicama Odjela	Dostupno na web stranicama Odjela	
Opis kolegija	- <u>određivanje vremensko-prostornog okvira formiranja kršćanske ikonografije</u> - <u>osnovne postavke kršćanske ikonografije</u>: definiranje osnovnih pojmova (ikonografija, ikonologija), ciljevi ikonografskog istraživanja, faze ikonografskog i ikonološkog ispitivanja, kratka povijest ikonografije, tema likovnog djela i odnos likovnog prikaza i literarnog sadržaja, ikonografske metode kroz stilska razdoblja povijesti umjetnosti, ikonografska topografija i topologija u kršćanskoj umjetnosti - <u>osnovni pojmovi te literarna i likovna vrela</u>: pojmovi (motiv, tema, personifikacija, alegorija, simbol, atribut, simbolički prikazi, prefiguracija), vrela (Biblija, apokrifi, liturgijske knjige, propovijedi, svakodnevni život, legende,...), ishodišta i utjecaji određenog ikonografskog sadržaja, razvoj ikonografskih tema				

	kroz stilska razdoblja povijesti umjetnosti - starozavjetna ikonografija: Petoknjižje [stvaranje svijeta, patrijarsi (Abraham, Izak, Jakov, Josip), egipatsko sužanjstvo i izlazak iz ropstva (Mojsije)]; povijesne knjige [razdoblje sudaca (Jošua, Samson) i kraljeva (Šaul, David, Salomon), povijest izraelskog naroda od babilonskog sužanjstva do rimske okupacije Palestine (Tobija, Judita, Estera)], mudrosne i proročke knjige [starozavjetni proroci: veliki (Izaija, Jeremija, Ezekijel, Danijel) i ostali (Ilija)] - novozavjetna ikonografija: Kristov život (ciklus djetinjstva, javnog djelovanja, te muke i uskrsnuća); Mariološki ciklus i razni tipovi prikaza Bogorodice (npr. tipovi Bogorodice s Djetetom); Djela apostolska i Otkrivenje; eshatološki i alegorijski, te čuvstveni i didaktički prikazi Krista - ikonografija svetaca: biblijski i apokrifni sveci (apostoli, evanđelisti); ranokršćanski sveci [veliki crkveni oci istočne i zapadne Crkve; Agata, Juraj, Katarina Aleksandrijska, Lovre, Lucija, Martin, Nikola (biskup), Sebastijan]; srednjovjekovni sveci (Benedikt, Franjo Asiški, Dominik, Grgur I. Veliki) i razvoj crkvenih redova (benediktinci, franjevci, dominikanci); novovjekovni (poslijetridentski) sveci (Karlo Boromejski, Terezija Avilska) - djelovanje isusovaca i poslijetridentska ikonografija
Sadržaj kolegija (nastavne teme)	1. Uvod u materiju, upoznavanje s kolegijem i ispitnom literaturom te obavezama tijekom semestra 2. Definiranje osnovnih pojmova (ikonografija, ikonologija), ciljevi ikonografskog istraživanja, faze ikonografskog i ikonološkog ispitivanja, kratka povijest ikonografije 3. Tema likovnog djela i odnos likovnog prikaza i literarnog sadržaja, ikonografske metode kroz stilska razdoblja povijesti umjetnosti, ikonografska topografija i topologija u kršćanskoj umjetnosti 4. Osnovni pojmovi (motiv, tema, personifikacija, alegorija, simbol, atribut, simbolički prikazi, prefiguracija) te literarna i likovna vrela (Biblija, apokrifi, liturgijske knjige, propovijedi, svakodnevni život, legende,...) 5. Ishodišta i utjecaji određenog ikonografskog sadržaja, razvoj ikonografskih tema kroz stilska razdoblja povijesti umjetnosti 6. Dijelovi crkvenog ruha te posuđe i predmeti liturgijske prakse 7. Uvod u starozavjetnu ikonografiju 1: Petoknjižje (stvaranje svijeta, patrijarsi, egipatsko sužanjstvo i izlazak iz ropstva) 8. Uvod u starozavjetnu ikonografiju 2: povijesne knjige (razdoblje sudaca i kraljeva) 9. Uvod u starozavjetnu ikonografiju 3: povijesne knjige (povijest izraelskog naroda od babilonskog sužanjstva do rimske okupacije Palestine), mudrosne i proročke knjige (starozavjetni proroci) 10. Uvod u novozavjetnu ikonografiju 1: Kristov život (ciklus djetinjstva, javnog djelovanja, te muke i uskrsnuća) 11. Uvod u novozavjetnu ikonografiju 2: Mariološki ciklus i razni tipovi prikaza Bogorodice (npr. tipovi Bogorodice s Djetetom) 12. Uvod u novozavjetnu ikonografiju 3: Djela apostolska i Otkrivenje; eshatološki i alegorijski, te čuvstveni i didaktički prikazi Krista 13. Ikonografija svetaca: biblijski i apokrifni sveci; ranokršćanski sveci 14. Ikonografija svetaca: srednjovjekovni sveci i razvoj crkvenih redova (benediktinci, franjevci, dominikanci); novovjekovni (poslijetridentski) sveci; djelovanje isusovaca i poslijetridentska ikonografija 15. Ponavljanje gradiva i priprema za ispit

Obvezna literatura	R. van Straten, ***Uvod u ikonografiju***, Zagreb, 2003., str. 7-77, 84-93; J. K. Eberlein, Sadržaj i smisao: ikonografsko-ikonološka metoda, u: ***Uvod u povijest umjetnosti***, (ur.) Hans Belting i dr., Zaprešić, 2007., str. 159-179; J. Hall, ***Rječnik tema i simbola u umjetnosti***, Zagreb, 1991. (1998.) (pojmovi koji su naznačeni u sadržaju kolegija); ***Leksikon ikonografije, liturgike i simbolike zapadnog kršćanstva***, (ur.) A. Badurina, Zagreb, 2006. [uvodna poglavlja: R. Ivančević, „Uvod u ikonologiju" (str. 11-96) i A. Badurina, „Najvažniji izvori za kršćansku ikonografiju" (str. 97-109); te pojmovi koji su naznačeni u sadržaju kolegija]
Dodatna literatura	L. Réau, ***Iconographie de l'art chretien***, I-III, Paris, 1958.; M. Vicelja-Matijašić, **Ikonologija. Kritički prikaz povijesti metode**, Rijeka, 2013.; S. Cvetnić, ***Ikonografija nakon Tridentskog sabora i hrvatska likovna baština***, Zagreb, 2007.; B. Jozić, ***Riječ u slici: repertorij kršćanske ikonografije***, Split, 2009.; D. Milinović, ***Nova post vetera coepit – ikonografija prve kršćanske umjetnosti***, Zagreb, 2016.; E. Panofsky, ***Ikonološke studije***, Beograd, 1975.; W. Beltz, ***Biblijska mitologija***, Zagreb, 1984.; G. Every, ***Kršćanska mitologija***, Opatija, 1988.; C. Ripa, ***Ikonologija***, Split, 2000.; R. Ivančević, ***Perspektive***, Zagreb, 1996.; A. Grabar, ***Christian Iconography. A Study of Its Origins***, Princeton University Press, 1968.; R. Giorgi, ***Santi***, Milano, 2002.; R. Wittkower, Tumačenje optičkih znakova, u: ***Život umjetnosti***, sv. 48-49, Zagreb, 1991., str. 124-133; G. Guadalupi, ***Velika ilustrirana Biblija – mjesta i događaji iz Staroga i Novoga zavjeta***, Zagreb, 2005.; ***Biblija očima velikih slikara***, 1-12, (ur.) C. Caiazzo, Zagreb, 2010. Časopisi: ***Ikon – časopis za ikonografske studije / Journal of Iconographic Studies***
Mrežni izvori	http://www.wga.hu; http://www.fordham.edu/halsall/sbook1h.html

Provjera ishoda učenja (prema uputama AZVO)	Samo završni ispit					
	x završni pismeni ispit		☐ završni usmeni ispit	☐ pismeni i usmeni završni ispit	☐ praktični rad i završni ispit	
	☐ samo kolokvij / zadaće	☐ kolokvij / zadaća i završni ispit	☐ seminarski rad	☐ seminarski rad i završni ispit	☐ praktični rad	☐ drugi oblici

Način formiranja završne ocjene	Temeljni način provjere znanja i vještina koje su studenti stekli pohađanjem kolegija predstavlja završni ispit koji se izvodi u pisanom obliku. Pitanja u ispitu su po principu tekstualnog odgovora, a potrebno je postići najmanje 60% od ukupnog postotka bodova kako bi se formirala konačna ocjena.

Ocjenjivanje kolokvija i završnog ispita	do 60%	nedovoljan (1)
	60-70%	dovoljan (2)
	70-80%	dobar (3)
	80-90%	vrlo dobar (4)
	90-100%	izvrstan (5)

Način praćenja kvalitete	☒ studentska evaluacija nastave na razini Sveučilišta ☐ studentska evaluacija nastave na razini sastavnice ☐ interna evaluacija nastave ☒ tematske sjednice stručnih vijeća sastavnica o kvaliteti nastave i rezultatima studentske ankete ☐ ostalo
Napomena / Ostalo	Sukladno čl. 6. *Etičkog kodeksa* Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju, „od studenta se očekuje da pošteno i etično ispunjava svoje obveze, da mu je temeljni cilj akademska izvrsnost, da se ponaša civilizirano, s poštovanjem i bez predrasuda". Prema čl. 14. *Etičkog kodeksa* Sveučilišta u Zadru, od studenata se očekuje „odgovorno i savjesno ispunjavanje obveza. [...] Dužnost je studenata/studentica čuvati ugled i dostojanstvo svih članova/članica sveučilišne zajednice i Sveučilišta u Zadru u cjelini, promovirati moralne i akademske vrijednosti i načela.[...]

	Etički je nedopušten svaki čin koji predstavlja povrjedu akademskog poštenja. To uključuje, ali se ne ograničava samo na: - razne oblike prijevare kao što su uporaba ili posjedovanje knjiga, bilježaka, podataka, elektroničkih naprava ili drugih pomagala za vrijeme ispita, osim u slučajevima kada je to izrijekom dopušteno; - razne oblike krivotvorenja kao što su uporaba ili posjedovanje neautorizirana materijala tijekom ispita; lažno predstavljanje i nazočnost ispitima u ime drugih studenata; lažiranje dokumenata u vezi sa studijima; falsificiranje potpisa i ocjena; krivotvorenje rezultata ispita". Svi oblici neetičnog ponašanja rezultirat će negativnom ocjenom u kolegiju bez mogućnosti nadoknade ili popravka. U slučaju težih povreda primjenjuje se *Pravilnik o stegovnoj odgovornosti studenata/studentica Sveučilišta u Zadru*. U elektronskoj komunikaciji bit će odgovarano samo na poruke koje dolaze s poznatih adresa s imenom i prezimenom, te koje su napisane hrvatskim standardom i primjerenim akademskim stilom. U kolegiju se koristi Merlin, sustav za e-učenje, pa su studentima/-cama potrebni AAI računi. */izbrisati po potrebi/*